SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 82.) VRYDAG DEN 10den. OCTOBER. (Ao. 1828.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Junij, 1828.

GEMENGDE BERIGTEN.

AMSTERDAM 24 *Junij* 1828.

De laatst ontvangene berigten uit *Lissabon* loopen tot den 10 dezer. De toestand van dat Rijk blijft allertreurigst. *Don Miguel*, vertoornd, dat een gedeelte der bevolking zich tegen zijn aangematigd gezag durft verzetten, neemt allerlei wanhopige besluiten, om, ware het mogelijk, dat gezag te bevestigen, en langs dien weg tot de alleenheersching te geraken. De kerkers zijn met gevangenen opgevuld en noch rang noch ouderdom wordt door zijne wreedheid gespaard. Intusschen is de voortgang der constitutionele armee niet zoo snel als men verwacht had. Den 8 en 9 liep te Lissabon het gerucht dat er bij Leiria een gevecht was voorgevallen. Den 8 moet er in de hoofdstad eene bijeenkomst van de Ambasadeurs gehouden zijn, bij welke zij allen hebben besloten Lissabon te verlaten, alleen zoude hiervan de Nuntius van den Paus en de Pruissische Gezant uitgezonderd zijn. In weerwil van alle deze bedreigingen heeft *Don Miguel* verklaard geen afstand van zijne regten te willen doen. De brieven uit Oporto zijn voor de zaak der constitutionelen zeer gunstig, en schijnen geen twijfel aan den goeden uitslag hunner zaak over te laten.

— In de beide huizen van het *Engelsche* Parlement zijn verzoekschriften van Ingezetenen en kooplieden ingediend, die op de Engelsch Oost-Indische Bezittingen betrekking hebben, en waarin men zich over de schreeuwende misbruiken, en onderdrukkingen, beklaagt, aan welk zij onder het bestuur der Oost Indische Compagnie ten prooi zijn, terwijl zich deze Maatschappij boven alle wetten en bepalingen die in Engeland ten voordeele der inwoners van die uitgestrekte bezittingen ingevoerd zijn, verheffen wil, en geheel willekeurig te werk gaat. Reeds in onze vroegere nummers hebben wij verscheiden bewijzen van de despotische heerschappij der Eng Oost Indische Compagnie aangevoerd.

— Al de *Fransche* Bladen houden zich aanhoudend bezig over de onlangs uitgevaardigde Koninklijke Ordonnatiën betrekkelijk tot de kleine Seminariën; sommige wenschen zich daarmede geluk, als eene nieuwe schrede ter bevordering van den wettigen staat der zaken, anderen pogen dezelve aan de algemeene af keuring prijs te geven. Onder deze laasten bemerkt men inzonderheid de *Gazette de France* en de *Quotidienne*, welke tegen die Kon. Akten met de grootste verbitterdheid en woede uitvaren.

— De *Allgem Zt.* geeft eene reeks van brieven uit Constantinopel van den 31 passato. De Porte zoude verklaard hebben, dat zij de tegenwoordigheid der Fransche en Engelsche Ministers terug wenschte, om, op grond van het Traktaat van 6 Julij over de Grieksche Zaken in onderhandeling te treden. De Reis-Effendi heeft aan den Nederlandschen Gezant, den Heere *van Zuylen*, de uitnoodigings brieven toegezonden. Deze laatste heeft dezelve, met een eigenhandig confidentieel memorandum aan de Envoyés van Engeland en Frankrijk over Smirna naar Corfu doen geworden. De Reis Effendi had, eer hij deze brieven expedieerde, den Heer *van Zuylen* vier vragen voorgelegd, door welke hij de betrekkingen van Frankrijk en Engeland tot Rusland, na het uitbreken van den oorlog tusschen de Porte en Rusland, naauwkeuriger wilde leeren kennen. De Nederlandsche Gezant heeft hierop schriftelijk geantwoord, dat de Russische oorlog eene van de Pacificatie van Griekenland geheel afgescheidene zaak was, waaraan noch Engeland, noch Frankrijk eenig deel zouden nemen. Niettemin bleven deze Mogendheden eenstemmig met Rusland de erkenning van het Traktaat van 6 Julij vorderen. Na deze inlichtingen besloot de ReisEffendi tot de bovengemelde uitnoodiging. — In de hoofdstad is overigens geene verandering voorgevallen. De Hatti Sherif des Sultans, tot de algemeene wapening, is zeer kort van stijl, en zal door een meer uitvoerig bevelschrift eerlang gevolgd worden.

De meeste diplomaten zijn intusschen van een en hetzelfde gevoelen, wegens de vruchteloosheid van dezen maatregel, en zien daarin niet anders dan eene vernieuwing van de reeds zoo dikwerf gegevene beweerde verzekeringen van den Reis-Effendi, welke nimmer eenig gevolg hebben gehad. De krijgstoerustingen worden te water en te land

voortgezet. *Hussein*-Pacha is naar Schiumla en *Hali* Pacha naar Silistria opgebroken. Men zegt dat beiden met Instructiën van den Grootvizier zijn voorzien, om onder zekere omstandigheden met de Russen in onderhandeling te treden. Dit echter wordt door de meesten voor zeer onwaarschijnlijk gehouden. De Kapudan Pacha is naar de baai van Bujuklere met drie linieschepen en zeven fregatten gezeild, en *Tahir*-Pacha werd met eenige branders en drie brikken naar de Dardanellen gezonden, om den Griekschen Admiraal *Miaulis*, die in deze wateren kruist, van daar te verdrijven.

INHOUD VAN HET TRAKTAAT VAN ACKERMAN.

Daar de oorlog tusschen Rusland en de Porte wordt voortgezet van beide kanten, en dezelve in aanraking komt met Europesche belangen en aangelegenheden, zoo is een elk meer of minder nieuwsgierig naar hetgeen dien oorlog betreft. Intusschen hooren wij nu en dan lieden klagen dat de politieke nieuwstijdingen hen gedurig op stukken terugwijzen welke zij, nu niet kennen, dan weder reeds vergeten zijn. Om den zulken te gemoet te komen, en hun een duidelijker begrip van de zaak te geven, laten wij de kern volgen van het Ackermansch Traktaat en de overeenkomst der verbondene Mogendheden ter bevrediging van Griekenland.

Wat sommigen niet schijnen te weten, is dat het Traktaat van Ackerman eigenlijk geen nieuw verdrag is, maar slechts eene herhaling of bekrachtiging van dat van Bucharest in 1812 getroffen. Dit is evenwel een voornaam oogpunt. — De eilanden in de Donau tegen over Ismail en Kili gelegen, zouden wel aan de Porte verblijven, maar onder beding dat dezelve niet dan gedeeltelijk bevolkt waren. De ongeregelde hoogte van den vloed was echter eene zwarigheid in het bepalen der grenslinie geweest: dit moest vereffend worden. — De voorregten van Moldavie en Wallachije, gesanctionneerd bij een Hattisherif of Keizerlijk bevel van 1802, moesten vernieuwd worden in al hunne kracht. Deze gewesten bleven aan de Porte wel cijnsbaar, maar werden toch door eigene Vorsten (Hospodars) geregeerd, wier benoeming ter keuze van de Porte stond. Deze vermogt geen garnizoen in de Vorstendommen te zetten. De Vorstendommen hadden hun eigen regt. De grens linie in Azië tusschen Rusland en Turkije bleef zoo als voor den oorlog van 1812. Rusland had de veroverde vestingen en sterkten aan Turkije teruggegeven, en verwachtte dus van zijne zijde eene stipte nakoming van al de artikelen des verdrags. Binnen 2 jaren moest alles zoo geregeld worden dat de rust der wederzijdsche onderdanen voortaan ongestoord bleef. — Servie bleef cijnsbaar aan Turkije, maar onder voorwaarde van bescherming en patronaat zoowel in het burgerlijke als in het staatkundige. Er moesten door Servië Gezanten benoemd worden welke met de Turksche alles hiertoe betrekkelijk zouden regelen. De Servische deputatie zou deswege erkend en te Constantinopel ontvangen worden om te onderhandelen. Dit moest binnen 18 maanden plaats grijpen. Alle reclamatien van Turken of Russen, of tegen elkander onderling of aan een van beide Staten, over verongelijking, over verliezen in den oorlog geleden, zouden door wederzijds benoemde Commissarissen binnen 18 maanden vereffend wezen ten genoege der (met grond) om regt vragende partijen. — De schade geleden door de Russen van wege de Barbarijsche zeemagten moest door Turkije vergoed worden, alsmede een firman (hoog bevel) uitgevaardigd ter wering van alle dusdanige zeerooverijen in het vervolg. En gaf de Porte dien firman, alsdan bleef zij aansprakelijk voor de mogelijke schade der Russen, welke zij, op aanmaning, vergoeden moest. — Al de door kapers genomone Russische vaartuigen moesten worden teruggegeven. — De Russische handel moest alle noodige bescherming genieten; de scheepvaart voor alle Russen vrijstaan op de Turksche wateren. — De Russische schepen om het even met welke goederen geladen, zouden vrij en ongehinderd door het kanaal van Constantinopel passeren. — De porte nam de tusschenkomst van Rusland aan om be vrije vaart op de Zwarte Zee ook voor andere Mogendheden te vragen. — Alle schepen met waren voor Rusland bestemd zouden steeds vrije doorvaart hebben en de Porte verbond zich om geene hindernis hoegenaamd aan dezelve toe te brengen.

Ziedaar den hoofdzakelijken inhoud van het vernieuwd Traktaat van Buchatest, heden bekend onder den naam van Traktaat van Ackerman. Eene billijke onzijdigheid vordert van hen die over de geschillen der Russen en der Turken willen oordeel vellen, dat zij hiermede vergelijken hetgeen Turkije *gedaan heeft*. Deze taak zij den geëerden lezer overgelaten.

DE IERSCHE EMIGRANTEN IN OPPER-CANADA.

(Uit een particulieren brief van Emilij in Opper-Kanada, van den 19 Februarij 1828.)

Men heeft mij hier 200 acres voortreffelijk land toegedeeld, het

elk in vele jaren geene mest zal noodig hebben; 60 ℔ tarwe is voldoende om eenen akker te bezaaijen, en van andere soorten zaad neemt men naar evenredigheid. Wij zaaijen tarwe in de maand September, zoowel in den grond waar de aardappelen gestaan hebben, als in braakland. De tarwe, die wij in April gezaaid hebben, is nu bijna tot rijpheid gekomen; zij is niet zeer overvloedig, maar geeft beter meel. De Aardappelen brengen zeer veel voort: 4 of 5 planten geven boven de 20 ℔ aardappelen. Komkommers en meloenen tieren overal waar zij geplant worden, terwijl men die in het noordelijk Europa met veel moeite en oppassing moet opkweeken. In zes weken tijds kan een man een morgen gronds van het hout ontginnen, dat is: de boomen nederhouwen, in blokken van 12 voet zagen, dezelve wegvoeren en de stompen afbranden. Ik heb reeds meer dan 20 akkers vruchtbaar gemaakt; 12 akkers zijn met najaars tarwe bezaaid, en zoodra wij de aardappelen gerooid hebben, zal ik nog zes akkers van het hout ontginnen. Turksch koren brengt hier 60 schepels (bushels) per akker op, en elke schepel weegt 60 ℔. Toen wij nog in Ierland waren, verhaalde men ons dat alle brieven der emigranten aan hunne vrienden geopend en onderzocht werden, om het verspreiden van nadeelige berigten voor te komen. Dit is geheel valsch, want niemand anders zoude ongunstige melding van deze etablissementen kunnen maken, dan de eene of andere krakeelzuchtige dronkaard, die de handen niet durft uit te steken, om door arbeid vooruit te komen. Het ware te wenschen, dat alle brave, naarstige mannen herwaarts over kwamen, die alleen uit gebrek van aanstelling in hun vaderland tot bedelgang gedoemd zijn; zij zouden hun verblijf alhier niet alleen tot hunne eigene welvaart, maar ook tot die van hun aankomend huisgezin bevorderlijk vinden. Immers hier kunnen zij eigendommen verkrijgen, zonder opbrengsten noch belastingen, en zich over de vruchten van hunnen arbeid aan eenen welvoorzienen disch verheugen. De daglooner bekomt hier maandelijks 15 a 16 dollars, benevens eene zeer goede verzorging aan de eigene tafel van zijnen landheer. Kruiden, die de voortreffelijkste en gezondste thee opleveren, groeijen als in het wild in de bosschen, en suiker bekomt men in overvloed van den Arenga-boom, waarvan het sap van 1 Maart tot omstreeks half April aanhoudend uit den stam vloeit. Mijn huisgezin heeft in het laatst verloopen voorjaar 500 pond suiker, 2 vaten molassen en een vat azijn, alleen van het sap van den arengaboom vervaardigd. Heb de goedheid, Mijnheer, dezen brief aan mijnen zoon *Cornelis* te willen mededeelen, die zich door verkeerde raadgevingen van de emigratie heeft laten terughouden, hetgeen voor hem, gelijk voor elken jongeling die daartoe gelegenheid vindt, een groot verlies is. Ik zoude gaarne zien, dat hij met eenige andere, die hem in goed gedrag en naarstigheid evenaarden, in het aanstaande jaar, met het eerste naar Quebeck zeilende schip, herwaarts kwame. Van daar reist men over Montreal en Prescott naar Kingston, en alsdan naar Smith's Creek, van waar hij slechts eene dagreize van ons verwijderd is. Hij moet zich dan bij den Heer *Smart*, die eenen winkel houdt, en met *John Lester Esq.* in compagnie handelt, aanmelden, en wacht tot dat de wagen van laatsgemelden Heer hem met zijne bagage bij ons brengt. Kan hij de reiskosten niet goedmaken, zoo moet hij bij allereerste gelegenheid schrijven en zijn broeder zal hem geld zenden.

Uw vriend en voormalige buurman,

JOHN CALLAGHAN.

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van het appoinctement van dagvaarding bij Edicte *ad valvas curiæ* in dato 8 September 1828, verleend door den Hove van *Civiele* en *Kriminele Justitie* der Kolonie *Suriname* op de Rekweste van GAJUS HAIONIDES BROUWER en GERRET JAN LUGARD in hunne kwaliteit en relatie als Executeuren van den Testamente en Redderaars van den Boedel en Nalatenschap van nu wijlen JAN JANSEN BROUWER impetranten van Edictale Citatie en eisscher.

Zoo wordt door mij Ondergeteekende Eerste Exploicteur dezer Kolonie bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen alle bekende en onbekende binnenlandsche Crediteuren van den Boedel en Nalatenschap van nu wijlen JAN JANSEN BROUWER ofte elk en een iegelijk die sustineeren eenige actie of pretentie tot lasten voormelden te hebben geimpetreerden en gedaagdens:

Om te compareeren ter geprivilegeerde Rol van den Hove van *Civiele* en *Krimineele Justitie* der Kolonie *Suriname*, welke gehouden zal worden in de maand December 1828, ten einde zich aldaar als Crediteuren of anderzints bekend te

maken en hunne pretentien voldoende te verifieeren en de impetranten qq. na accoord bevinding daar aan kunnen voldoen, ofte wel anderzints hunne actien tegens de impetrant qq. binnen den tijd van zes weeken te institueeren op poene dat bij faute van dien ofte bij non comparitie aan de defaillanten zal geimponeerd worden een *perpetium silentium* ofte eeuwig stilzwijgen tegen de impetranten qq. ofte wel in cas van contradictie voort te procederen als naar regten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretendeeren heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo* deze 9. October 1828.

N. L. BRAAM.
1e. Explr.

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van het appoinctement van dagvaarding bij Edicte *ad valvas curiæ* in dato 8 September 1828, verleend door den Hove van *Civile* en *Kriminele Justitie* der Kolonie *Suriname* op de Rekwest van GAJUS HAJONIDES BROUWER en GERRET JAN LUGARD in hunne kwaliteit en relatie als Executeuren van dit Testamente en redderaren van den Boedel en Nalatenschap van nu wijlen JAN JANSEN BROUWER impetranten van Edictale Citatie en Fisschers.

Zoo wordt door mij Ondergeteekende Eerste Exploicteur dezer Kolonie bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen, alle bekende en onbekende Buitenlandsche Crediteuren van den Boedel en Nalatenschap van nu wijlen JAN JANSEN BROUWER ofte elk en een iegelijk die sustineeren mogt eenige actie of pretentie ten lasten voornoemde Boedel te hebben geimpetreerden en gedaagdens.

Om te compareeren ter gepriviligeerde Rol van den Hove van *Civiele* en *Kriminele Justitie* der Kolonie *Suriname* welke gehouden zal worden in de Maand Maart 1829 ten einde zich aldaar als Crediteuren of anderzints bekend te maken en hunne pretentien voldoende te verifieeren en de impetranten qq. na accoord bevinding daaraan kunnen voldoen, ofte wel anderzints hunne actien tegens de impetrant qq. binnen den tijd van zes weken te institueeren op poene bij faute van dien ofte bij non paritie, aan de defaillanten zal geimponeerd worden een *perpetium silentium* ofte eeuwig stilzwijgen tegen den impetranten ofte wel in cas van contradictie voort te procederen als naar regten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretendeeren, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd aan *Paramaribo* dezen October 1828.

N. L. BRAAM.
1ste Explr.

ADVERTISSEMENT.

TRANSPORTE.

Den 3e. October 1828. G. A. VAN MEE, qq. voor T. L. DE MON en BAS, aan T. R. KARSHOUF, van de grond *Aitpoch* en *Goedethoop* in *Saramacca.*

Den 8e. Vendue Mr. aan M. L. BECKER, van het Erf en Gebouw aan de voorstad *Zeelandia* aan de te Reiweg bekend onder L. A. N.

Paramaribo, den 9e. *October* 18..

WENTHOLT,
Secr.

Op de retour Reis van Rivier *Marowijne* in op Etablissement Patientie den dezer overleden, onze seer achte vriend de Weledel BARTHELOMEUS van AS... ven mits dezen hier van zijne vrienden kennis, en trouwen dat veelen hem ons zullen betreuren.

Paramaribo den 9e. *October* 18..

HENDR. GOUDMAN
mede voor de Heer J. F. LANGGO...

Den Ondergeteekende binnen kort de Kolonie verlatende, verzoekt alle die verschuldigd zijn te komen liquideren.

Paramaribo den 9e. *October* 18..

Wed. THS. RIFFER

☞ Beste nieuwe AARDAPPEL...
CORDUA & BOEDDING...

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. F...